

S. Sayısı : 231

Türkiye ile Çekoslovakya arasında imza edilen ticarî mübadeleleri tanzime mütedair anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâiyhası ve Hariciye ve İktisad encümenleri mazbataları (1/1019)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1831

2 - V - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiye ile Çekoslovakya arasında ticarî mübadelelerin tanzimine mütedair 8 nisan 1938 tarihli anlaşmanın tasdiki hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 29 - IV - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil vekili

Ş. Kaya

Esbabı mucibe lâiyhası

Çeklerle olan ticaret mübadelelerimizi daha ziyade tevsi ve istihsalâtı gittikçe inkişaf arzeden bazı maddelerimizin sürümünü temin eylemek maksadile Türkiye ile Çekoslovakya arasında ticarî mübadeleleri tanzim eden bir anlaşma akid ve imza edilmiştir.

12 mayıs 1936 tarihinde Prağda aktedilmiş olan anlaşmanın tamamen yerine kaim olan işbu anlaşma mutlak tediye muvazenesi esasına müstenid bulunmaktadır. Umumî hatları ve esasları itibarile eskisine müşabih olan bu anlaşmanın başlıca hususiyeti clearing sisteminden başka, bazı maddeler hakkında hususî takas rejimini de derpiş etmiş olmasıdır. Filhakika kuru üzüm, fındık ve tütünden gayri Türk menşeli emtia, bazı kuyud altında, Çekoslovakya menşeli emtia ile hususî takas mevzuu teşkil edebileceği gibi:

- 1 - Çekoslovakya menşeli pamuk ipliği, türk menşeli pamuk.
- 2 - Çekoslovak menşeli pamuk ve yünlü mensucat, türk menşeli pamuk, yün, tiftik ve yumurta
- 3 - Yine Çekoslovak menşeli tamamen kauçuktan mamul çizmeler, galoşlar, banyo ayak kabları ve şosonlar da türk menşeli palamut, palamut hulâsası, pamuk, yün, tiftik ve yumurta ihracı mukabilinde ve hususî takas yolile memleketimize idhal edilebileceklerdir.

Diğer taraftan, dahilî ticaret rejimimize nazaran her hangi bir memleket menşeli yünlü ve pamuklu eşyanın memleketimize idhali keyfiyetini, türk menşeli pamuk ve yünün, muadelet temin edici şekilde ihracı şartına talik ettiğimiz takdirde bu rejimin Çekoslovak yün ve pamuk mensucatına da tatbiki şıkkının Çekoslovak Hükûmetince kabul edileceği hakkında bir hüküm tedvin edilmiştir. Şu kadar var ki işbu anlaşma ile verilmiş olan kontenjanlar, mezkûr tedbirin tatbik edildiği müddet zarfında, tükeninceye kadar, adı geçen tedbirden muaf tutulmuştur.

İşbu anlaşma bir sene için aktedilmiştir. İnkizasından üç ay evvel feshedilmezse, birer senelik devreler için kendiliğinden temdid edilmiş addolunacaktır.

Çekoslovakya ile aramızda cari ticaret mübadeleleri hacmini genişletecek ve binaenaleyh ticarî menafiimizin inkişafında âmil ve müessir olacak işbu anlaşma yüksek tasvib ve tasdiklerine arz olunur.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Esas No. 1/1019

Karar No. 25

30 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Çekoslovakya arasında ticarî mübadelelerin tanzimine mütedair 8 nisan 1938 tarihli anlaşmanın tasdiki hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 2 mayıs 1938 tarih ve 6/1831 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize havale buyurulmakla Hariciye vekili Dr. Tevfik Rüştü Aras hazır olduğu halde tedkik ve müzakere edildi.

İki memleket arasında cari olan ticarî mübadelelerin inkişafına hadim olacağı görülen işbu anlaşmaya müteallik kanun lâyihası encümeni-

mizce aynen kabul edilmiş ve havalesi mucibince İktisad encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek katınıza sunulmuştur.

Hariciye En. Reisi	M. M. Na.	Kâtib
Trabzon	Kastamonu	Kastamonu
Hasan Saka	Şerif İlden	Şerif İlden
Kocaeli	İzmir	Niğde
Süreyya Yiğit	Halil	Kâmil İrdelp
Antalya	Erzurum	Kars
Dr. C. Tunca	P. Demirhan	M. Akyüz
Diyarbakır	Elâzığ	Tokad
Z. M. Alsan	Fazıl Aykaç	Nâzım Poroy

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/1019

Karar No. 53

3 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Çekoslovakya arasında ticarî mübadelelerin tanzimine dair 8 nisan 1938 tarihli anlaşmanın tasdiki hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 29 - IV - 1938 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi ve merbutatı encümenimizde tedkik ve müzakere olundu.

Her iki memleket arasında bu güne kadar cari olan ticarî muamelenin bir kat daha inkişafını istihdaf eden bu yeni anlaşma Encümenimizde de muvafık görülerek kanun lâyihası aynen kabul edilmiştir.

Umumî heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek katınıza sunulmuştur.

İk. E. Reisi	M. M. Na.	Kâtib
İzmir	Niğde	Niğde
R. Köken	Dr. R. Ferid Talay	Dr. R. Ferid Talay
Zonguldak	Edirne	Zonguldak
H. Karabacak	Mecdi Boysan	Ragıp
Afyon K.	Samsun	Konya
Berc Türker	Ali Tunalı	H. Dikmen
Ankara	İzmir	Gümüşane
A. Ulus	Benal Arman	Edib Servet Tör
Afyon K.	Gazi Anteb	Seyhan
İzzet Akosmanı	B. Kaleli	Esmâ Nayman

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Çekoslovakya arasında ticarî mübadeleleri tanzime mütedair anlaşmanın tasdikı hakkında kanun lâyhası

MADDE 1 — Türkiye ile Çekoslovakya arasında 7 nisan 1938 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan ticarî mübadeleleri tanzime mütedair anlaşma ile merbutları protokol ve üç mektub kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun 1 mayıs 1938 tarihinden itibaren meridir.

MADDE 3 — İşbu kanunun icrasına İcra

Vekilleri Heyeti memurdur.

28 - IV - 1938

Bş. V. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Kaya	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	F. Kurdoğlu